

Política espanyola

Codi: 101078

Crèdits: 12

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500259 Ciència política i gestió pública	OB	2	A

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Joan Botella Corral

Correu electrònic: Joan.Botella@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: Sí

Altres indicacions sobre les llengües

Els dos grups de l'assignatura poden combinar l'ús de les dues llengües, tot i que el del matí és predominantment en català, i el de tarda, predominantment en castellà

Equip docent

Ricard Vilaregut Saez

Juan Pérez Rajó

Prerequisits

L'estudiant ha de tenir consolidats els conceptes treballats a l'assignatura de Ciència Política del primer curs del grau. Els alumnes estrangers sense coneixement aprofundit de la història d'Espanya contemporània reben un tractament especialitzat (Erasmus students without a specific knowledge of Spain's contemporary history will receive a specific attention)

Objectius

Aquesta assignatura té com a finalitat apropar l'estudiant al sistema polític espanyol amb certa profunditat; a les seves característiques, els seus fonaments i a les tendències de canvi. Podrà aplicar i desenvolupar els coneixements adquirits durant el primer curs, especialment a l'assignatura de Ciència Política. A més, pretén servir de base per a assignatures com sistemes polítics comparats, política catalana, política exterior espanyola, etc. Igualment, hi han mecanismes de cooperació amb assignatures com Metodologia o d'altres.

L'assignatura pretén servir de treball de competències com la capacitat de reflexió, d'expressió (oral i escrita), se síntesi i de relació. Es demana, conseqüentment, un esforç analític que va més enllà de la memorística.

Competències

- Aplicar el coneixement de l'estructura i funcionament de les institucions polítiques a problemes i/o casos pràctics, reals o simulats
- Argumentar des de diferents perspectives teòriques.
- Demostrar que coneix l'estructura i el funcionament de les institucions polítiques
- Demostrar que es comprèn l'estructura i el funcionament dels sistemes polítics en l'esfera interna i internacional, tant en l'esfera analítica com en l'elaboració de propostes d'intervenció o de polítiques públiques
- Demostrar un bon nivell d'expressió escrita en diferents registres.
- Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
- Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.
- Relacionar els diferents components que conformen l'estructura i el funcionament dels sistemes polítics i l'entorn en què interactuen
- Treballar autònomament.
- Treballar en equip i en xarxa, en particular en condicions interdisciplinàries.
- Utilitzar les principals tècniques de la informació i la documentació (TIC) com a eina essencial en l'anàlisi.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar el processos electorals, incloent campanyes, estratègies electorals dels partits, escenaris polítics i l'anàlisi i interpretació dels resultats electorals
2. Argumentar des de diferents perspectives teòriques.
3. Demostrar que es comprèn l'estructura i el funcionament dels sistemes polítics en l'esfera interna i internacional, tant en l'esfera analítica com en l'elaboració de propostes d'intervenció o de polítiques públiques
4. Demostrar un bon nivell d'expressió escrita en diferents registres.
5. Explicar les actituds i els comportaments polítics, individuals i col·lectius, així com el procés de formació i expressió de les preferències polítiques
6. Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
7. Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.
8. Relacionar els diferents components que conformen l'estructura i el funcionament dels sistemes polítics i l'entorn en què interactuen
9. Treballar autònomament.
10. Treballar en equip i en xarxa, en particular en condicions interdisciplinàries.
11. Utilitzar les principals tècniques de la informació i la documentació (TIC) com a eina essencial en l'anàlisi.

Continguts

Bloc 1. Els antecedents del sistema

T1. La tradició política espanyola: les bases i les formes del conflicte polític a Espanya

T2. La història constitucional: 1812 - 1931

T3. La IIa. República i el franquisme.

T4. Transició i procés constituent

Bloc2. L'estructura institucional

T5. La Constitució Espanyola de 1978

T6. Forma d'Estat: Estat democràtic, social i de dret

T7. Forma de Govern: Monarquia Parlamentària

T8. Les institucions polítiques

- El Govern
- Les Corts Generals
- El Tribunal Constitucional
- Altres òrgans constitucionals: Defensor del Pueblo, Tribunal de Cuentas...

T9. L'estructura territorial de l'Estat i la pluralitat nacional : el model de l'"Estat autonòmic". El món del govern local local

T10. Espanya a la UE; Espanya en la política internacional.

Bloc 3. Sistema electoral i legislatures

T11. Sistema electoral

- Sistema electoral general. Característiques, origen i efectes.
- L'elecció de les altres institucions: Parlaments autonòmics, Ajuntaments i entitats derivades (Diputacions provincials, consells comarcals, etc.)

T12. Eleccions i comportament electoral

T13. Legislatures: Política i polítiques públiques des de 1977 fins avui.

Bloc 4. Cultura política i actors

T14. Ciutadania. Cultura política i participació

- Cultura política
- Participació política

T15. Sistema de partits i partits

Sistema de partits

Partits polítics a Espanya

T16. Política contenciosa i moviments socials

- Grups d'interès
- Moviments socials a Espanya. Evolució i tendències
- Moviments socials, partits i institucions

Metodologia

L'assignatura té un valor de 12 crèdits ECTS, el que implica una dedicació de l'estudiant de 300 hores, distribuïdes de la següent forma:

a) 105 hores d'activitats dirigides: classes a l'aula i en presència del professor. Es tracta tant de les classes magistrals com dels seminaris i les pràctiques.

b) 45 hores d'activitats supervisades: realitzades per l'alumne fora de l'aula, amb un pla de treball dirigit i supervisat pel professor

c) 150 hores d'activitats autònomes: realitzades per l'alumne per compte pròpia. Inclou l'estudi de la literatura obligatòria, la preparació de seminaris i pràctiques, i la preparació dels exàmens.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	96	3,84	3, 8
Pràctiques a classe	16	0,64	3, 4, 6, 8
Tipus: Supervisades			
Preparació de textos per a la pràctica	28	1,12	6, 7, 9
Tutories	10	0,4	3, 4, 9
Tipus: Autònomes			
Estudi del temari de l'assignatura	138	5,52	6, 9

Avaluació

L'assignatura segueix el model d'avaluació contínua i es dota de diversos mecanismes d'avaluació.

- Examen parcial 1r semestre: té un valor d'un 25 %. Nota mínima per a superar-lo: 5
- Examen parcial 2n semestre: té un valor d'un 25 %. Nota mínima per a superar-lo: 5
- Pràctiques: globalment tenen un valor del 20%. Es realitzaran 4 pràctiques durant el curs. Cada pràctica estarà valorada sobre 1 punt.
- Realització i presentació d'un treball de grup, que val 30 % de la nota final.
- L'assistència a les classes és valorada

En funció de l'evolució del curs es podran incloure activitats d'avaluació complementàries.

L'alumne es considerarà presentat a partir de l'obtenció d'una qualificació

Hi haurà un examen de compensació de la part teòrica a final de curs.

Per aprovar l'assignatura és necessari haver aprovat els dos exàmens parcials i obtenir una nota mitjana (un cop sumades les pràctiques i el treball) superior a 5.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen del primer semestre	25%	2	0,08	3, 4, 6, 8
Examen del segon semestre	25%	2	0,08	2, 3, 4, 6, 8, 9, 11
Pràctica del 1r bloc	5%	1,5	0,06	1, 4, 6, 9

Pràctica del 2n bloc	5%	1,5	0,06	4, 6, 9
Pràctica del 3r bloc	5%	1,5	0,06	3, 4, 6, 9
Pràctica del 4rt bloc	5%	1,5	0,06	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Treball de grup	30 %	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11

Bibliografia

La bibliografia d'aquesta matèria pot ser infinita i mai estarà ni completament al dia ni realment completa (ja que cada dia es publiquen obres interessants). Es dona una relació de títols útils per als alumnes.

Adicionalment, s'introduiran elements referents a obres literàries, pel·lícules, sèries televisives, obres de teatre, cançons, etc., que ajudaran a comprendre els continguts presentats en la docència.

Bibliographical references can never be completely updated, nor be really complete. The list of references which is given includes titles considered to be useful to students. Other additional references (to books, films, tv series, songs, etc.) will be presented in the classroom

La bibliografía no pretende ser completa ni estar perfectamente al día. Se incluyen títulos que puedan resultar útiles para el estudiante. Elementos adicionales (como novelas, películas, canciones, etc.) serán presentados en clase.

Manuais generals

Reniu, J.M. (ed.) *Sistema político español* Barcelona, Huygens 2012

García Morillo, J. *La democracia en España*. Madrid, Alianza 1996

Els alumnes estrangers, o aquells que no se sentin prou familiaritzats amb la política a l'Espanya contemporània han d'utilitzar alguna obra general, com Raymond CARR, España 1808 - 1975

(Foreign students, or those who feel insecure about their knowledge of Spain's contemporary history must refer to general works, such as Raymon CARR, España 1808 - 1975.)

Bibliografia específica per a la primera part: Tradicions i realitat a la política espanyola

Solé Tura, Jordi i Aja, Eliseo *Constituciones y periodos constituyentes en España (1808 - 1936)* Madrid, Siglo XXI 1977

Rodríguez Aguilera de Prat, Cesáreo "¿En qué sentido fue "modélica" la Transición política?", en J.M. Reniu (ed.) *Sistema político español* Barcelona, Huygens 2012

Maravall, José M. i Santamaría, Julián "Transición política y consolidación de la democracia" En Tezanos, Cotarelo i de Blas (eds.) *La transición democrática española* Madrid, Sistema 1989

Brenan *El laberinto español: antecedentes sociales y políticos de la guerra civil* Barcelona, Ibérica de Ediciones y Publicaciones 1978

Bibliografia específica per a la segona part: Les principals institucions polítiques

Molas, Isidre i Pitarch, Ismael *Las Cortes Generales en el sistema parlamentario*. Madrid, Tecnos 1997

Aja, Eliseo "Los elementos federales del estado autonómico" y "Las dificultades para la consolidación del Estado autonómico" a *El Estado autonómico: Federalismoyhechos diferenciales*. Madrid, Alianza Editorial 1999

Liñeira, Robert, El Estado de las Autonomías en la opinión pública: Preferencias, conocimiento y voto. Tesis Doctoral (2012), consultable al fons de Tesis Doctorals de la UAB; editada per CIS (Madrid), 2014.

Bassols, M.; Bosch, N.; Vilalta, M. *El model de finançament autonòmic de 2009: funcionament i valoració* Barcelona, Generalitat de Catalunya (Monografies 13) 2010

Bibliografía específica per a la tercera part: Partits i eleccions:

Dades electorals i d'opinió pública es poden consultar a:

- Ministeri de l'Interior: www.mir.es

- Centro de Investigaciones Sociológicas: www.cis.es

- Per Catalunya, són importants: Centre d'Estudis d'Opinió (www.ceo.cat), i l'Institut de Ciències Polítiques i Socials (www.icps.cat)

Baras, Montserrat i Botella, Joan El sistema electoral Madrid, Tecnos 1996.

Montero, José Ramón "El debate sobre el sistema electoral: rendimientos, criterios y propuestas de reforma" *REP*, 95, 1997.

Molas, Isidre i Bartomeus, Oriol "[La Competencia política de la España de las autonomías : el eje izquierda-derecha en las Comunidades Autónomas : 1999-2001](#)" Barcelona, ICPS, 2003

Montero, JR; Llera, F; Torcal, M. "Sistemas electorales en España: una recapitulación" *Reis* 58: 7-56, 1992

González, JJ; Bouza, F. *Las razones del voto en la España democrática 1977-2008* Madrid, Catarata 2009 (pàgs. 195-238)

Oliver, J. *Los sistemas electorales autonómicos*. Barcelona: IEA. 2011 Disponible a http://www.gencat.cat/drep/iea/pdfs/ctA_15.pdf

Politikon *La urna rota*. Barcelona: Debate 2014

Fundación Alternativas "[El fin del bipartidismo y la revolución que solo fue cambio](#)" a *Informe sobre la Democracia en España 2016*. Madrid: Fundación Alternativas 2017

Bibliografía específica per a la quarta part: Forces polítiques i socials:

Linz, Juan J. i Montero José R. (eds.) *Crisis y cambio: electores y partidos en la España de los años ochenta* Madrid, CEC 1986

Montero, JR, M. Torcal i R Günther (1998) 'Actitudes hacia la democracia en España: Legitimidad, descontento y desafección' *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, 83: 9-49

Morán M.L., J. Benedicto (2015) 'Los jóvenes españoles entre la indignación y la desafección política: Una interpretación desde las identidades ciudadanas' *Última Década*, 44: 11-38

Molas, Isidre (ed.) *Diccionari dels Partits Polítics de Catalunya. Segle XX* Barcelona, Enciclopedia Catalana 2000

Méndez Lago, Mónica *La estrategia organizativa del Partido Socialista Obrero Español (1975-1996)* Madrid, CIS 2000(caps. 1, 2, i conclusions)

Ramiro, Luis "Entre coalición y partido. La evolución del modelo organizativo de I.U." Revista Española de Ciencia Política, Vol. 1 nº 2, 2000

Ramiro, Luis; Verge, Tània "Impulse and decadence of Linkage Processes: Evidence from the Spanish Radical Left" South European Society and Politics. Vol 18, 1, 2013

Pradera, Javier "La maquinaria de la democracia: los partidos en el sistema político español" a Tusell, Lamo de Espinosa i Pardo (eds.) *Entre dos siglos. Reflexiones sobre la democracia española* Madrid, Alianza Editorial 1996

Iglesias, Mª Antonia. *La memoria recuperada* Madrid, Aguilar 2003

Gunther, Richard *Política y cultura en España* Madrid, CEC 1992 (edició catalana a ICPS)

Ferrer, Mariona; Medina, Lucía i Torcal, Mariano "La participación política: factores explicativos" a Montero, Font i Torcal (eds.) *Ciudadanos, asociaciones y participación en España* Madrid, CIS 2006

Fraille, Marta *Cuánto saben los ciudadanos de política* Madrid, Fundación Alternativas 2006 (pàgs. 9-26)

Soler i Martí, R. "Participació Democràtica. Formes emergents de participació en una democràcia en canvi" a *Àmbits de Política i Societat*. 2014 online: <http://ambitscolpis.com/la-participacio-democratica>

Torcal, Mariano i Medina, Lucía "Orientaciones ideológicas" a Torcal, Pérez-Nievas i Morales (coords.) *España: Sociedad y política en perspectiva comparada. Un análisis de la primera ola de la Encuesta Social Europea* Valencia, Tirant lo Blanch 2005

Rodríguez Teruel, Joan, *Los ministros de la España democrática*. Tesis Doctoral UAB, 2010, consultable a l'arxiu de la UAB. Publicada a Madrid, Centro de Estudios Políticos y Constitucionales, 2011

Alberich, Tomás "Movimientos sociales en España: Antecedentes, aciertos y retos del movimiento 15M" *Revista Española del Tercer Sector*. n. 22 (2012)

Llobera, Josep "De movimientos a partidos. La cristalización electoral de la protesta", *Revista Española de Sociología*, 24 (2015) : 97-105

Martín, Irene 'Podemos y otros modelos de partido-movimiento' *Revista Española de Sociología*, 24 (2015) : 107-114

Sobre alguns grups d'interés a Espanya:

- Sindicats:

K.Hamman, "Afilación, movilización y aliados políticos: Las incógnitas del poder sindical español (1970 - 1988)." *Cuadernos de Relaciones Laborales*, 1993, 3 : 107 - 125.

Consultable per Internet:

<https://revistas.ucm.es/index.php/CRLA/article/view/CRLA9393220107A/32665>

- Església catòlica:

F.Montero, "Iglesia y política en la transición: Los católicos ante la transición política". *Espacio, Tiempo y Forma*, serie V, t. 12, 1999 : 335 - 356.

Consultable per Internet:

<http://e-spacio.uned.es/fez/eserv.php?pid=bibliuned:ETFSerie5-09C5C371-6678-3823-7E58-12A04AF0A8A3&d>